



# Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy 333.32

Hely

Idő

"1920"

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím: Csőd előtt áll a lakáshivatal

Forrás:

Nemz. Ujság

Bp.

1920. VII. 22

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

## Csőd előtt áll a lakáshivatal.

**Befejeződtek az átszervezési munkálatok. — Praktikus ötletek a lakásinség megoldására.**

Felesleges különösebben bizonyítgatnunk, hogy az egyre fokozódó lakásinség a közelgő tél miatt válságos helyzet elé állítja a vagonlakók ezreit és azokat, — akiknek még vagonlakásuk sincs. Azokról nem is beszélünk, akik nekik nem megfelelő lakásokban, közeli-távoli rokonokkal összezuholtan — szidják a Lakáshivatalt. Mert egészen természetes, hogy végeredményben mindenki a Lakáshivatalt hibáztatja, akár mert nem kap lakást, akár mert az ő lakása egyik részében lakást teremt a hajléktalanoknak. A hivatal „büvköre” ugyanis napról-napra csökken, egyre kevesebb igényt képes kielégíteni, új lakások teremtése nem ill módjában, a rekvirálható lakások már-már elcogynak úgy, hogy a hivatal csak az ellenőrzésre és a — Prügelnibe hálátlan szerepének betöltésére lesz hivatott.

A Lakáshivatal súlyos helyzetét konkrét adatokkal ismertetik a kérdésnek természetszerűleg leghivatottabb ismerői a „Kelet Népe” c. folyóiratban dr. Borsós Endre, a lakásügyek miniszteri biztosa és dr. Matzke Károly, a Lakáshivatal helyettes elnöke.

A két rendkívül érdekes tanulmányból elsősorban a konkrét adatokat ragadjuk ki. Ezek szerint 1910-ben 174.866 lakás volt összesen a főváros területén, ugyanakkor 880.371 volt a lakosság száma. A helyzetet már ekkor is komolynak lehetett mondani, 1910. augusztusában csak 504, novemberében 15 üres lakás volt. 1911-ben 9965, 1912-ben 9446, 1913-ban 8735, 1914-ben 3534, 1915-ben 2318, 1916-ban 389, 1919-ben pedig mindössze 7 új lakás épült. Az átlagos évi lakásszaporulat ezen adatok szerint a háború előtt 6650 volt, míg a háború alatt, — amikor a lakosság száma aránytalanul növekedett a betolakodó galiciaiakkal, konjunktúrással, láncosokkal és most legutóbb, szerencsétlen menekült véreinkkel, — évente átlag csak 627 új lakás épült. A lakások építésének csökkenése folytán még abban az esetben is, ha a lakosság száma nem növekedett volna a háború előtti éveknél nagyobb mértékben, 33.250 új lakásnak kellett volna létesülnie, szemben a tényleg épült 3136 lakással.

„erélyes requizíció, hivatalok kitelepitése, lakotnyák lefoglalása — sem segíthetnek.

Az egyetlen megoldás: *építkezni!* Az anyag- és pénzhiányra hivatkozó ellenvetésekre dr. Borsós Endre a következő javaslatot teszi: Németországban különféle póanyagokból 60—70 évig megálló épületeket létesítenek. A szakértők véleménye szerint nálunk is fel lehetne építeni ilyen házakat 2—3 hét alatt, mintegy százezer korona költséggel. Köztudomású az is, hogy a négy szobásnál nagyobb lakások bérlői horribilis összegeket fizetnek illegálisan különféle közbenjáróknak, ügyvédeknek a rekvirálás elkerülése végett úgy, hogy bizonyára szívesen vállalnák bizonyos mentesítési illeték lefizetését, amely a négyen felüli szobák után 5—5000 koronában lenne megállapítható. Ilyen módon — körülbelül 20.000 megadóztatható helyiséget véve alapul — *százmillió koronát lehetne összehozni az építkezések céljaira*, améhez ha hozzászámítjuk a lakások tőkésíthető — évi 1600—1800 korona — bérét, a kérdés anyagi oldalát is megoldottnak tekintetjük, az állam megterhelése nélkül. Meg kell említenünk, hogy a lakásépítési miniszteri biztosságnak több ezer kész ajtó, ablak és néhány millió téglát áll rendelkezésére.

A lakásinségnek pillanatnyi megoldására, megfontolásra érdemes ötleteket vet fel dr. Matzke Károly, a Lakáshivatal helyettes elnöke. Szerinte azokat a menekülteket, akiket a foglalkozásuk nem köt a fővároshoz, a vidéken kellene elhelyezni, ahol

Az előállott óriási lakásinségen semilyen erélyes rekvirálással segíteni nem lehet, mert hiszen a részben rekvirálható nagy lakások száma az összes lakásoknak 2,2 százaléka. A Lakáshivatalhoz különben fennállása óta — 1919 szeptembertől 1920 június végéig — 51.830 requizíció és 16.891 általános kérvény érkezett be és csak 16.850 lakásigazolványt volt képes a hivatal kiadni; szóval 51.861 kérvényt — 76 százalék — eredménytelenül nyújtottak be. A lakástalan igénylők számát, levonva a fenti számokban bizonyára benne foglalt kettős kérvényezőket: 25—30.000-re kell tenni, akiken a közönség által megszivesen hivatkozott rendszabályok =

még nincsen lakáshiány. Ennek különben a közéletmezés terén is igen előnyös következményei lennének, úgy az elhelyezett menekültekre, mint az ittmaradó lakosságra nézve. Szükséges lenne ezenkívül a bérház céljaira épült garni-szállóknak kivétel nélkül való igénybevétele is. Nagyon sok lakást lehetne nyerni abban az esetben, ha az építési szabályrendelet megfelelő enyhítésével, — a külföldi nagyvárosok mintájára — azokra a házakra, amelyeknek alépitményei megfelelően erős, további egy-két emeletet építenének. Ezeknek a lakásoknak a bérét tekintve a fokozottabb költségekre, szabad egyezkedés tárgyává kellene tenni. Ezekkel az intézkedésekkel elviselhetővé lehetne tenni a helyzetet addig is, amíg az egyetlen megoldás: intenzív építkezések megvalósítása bekövetkezik.

A Lakáshivatal jelenlegi helyzetére vonatkozóan különben kérdést intéztünk Matzke Károly helyettes elnökhöz, aki a következőket mondotta munkatársunknak:

A múlt héten befejeződtek a hivatal átszervezési munkálatai, amelyeknek tartamára tudvalevően felek számára bezártuk a hivatalt. Eddig egy helyen — a földszint kettő alatt — kellett mindenféle kérvényt benyújtani, ami nagy torlódást és ácsorgást okozott. A jövőben kerületek szerint decentralizálva öt helyen a 125 A—E osztályokban adhatják be kérvényeiket és nyerhetnek felvilágosítást a felek.

Azonkívül a jelenlegi kartoték-rendszer tökéletesítésével megszüntettük azt a lehetőséget, hogy a nyilvántartások elkapkodtak. Mindez azonban csak az adminisztráció tökéletesítését jelenti és sajnos, egyáltalán nem javítja az igénylőknek lakáshoz való kilátásait. Folyamatban van ugyan a garni-szállók igénybevétele, egyben már laknak is, hat száz. Ioda úgy a panaszbizottság előtt fekszik, ami 60—70 lakást jelent. Összesen 24—25 igénybevehető garniszálloda van, ha ezeket elrekviráljuk, 250—300 lakáshoz jutunk. Reméljük, hogy novemberre befejeződnek a löversenyteri istállóknak és az Augusztá-barakkoknak szükségülakássá való átállítására irányuló munkálatok, úgy, hogy a tél előtt körülbelül 750 szükségülakás felett diszponálhatunk. Sajnos azonban még akkor is csak az igénylőknek igen kis hányadát elégíthetjük ki.